De ondeugende kinderen

J.J.A. Goeverneur

bron
J.J.A. Goeverneur, *De ondeugende kinderen*. Van Druten en Bleeker, Sneek 1852

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/goev001onde01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

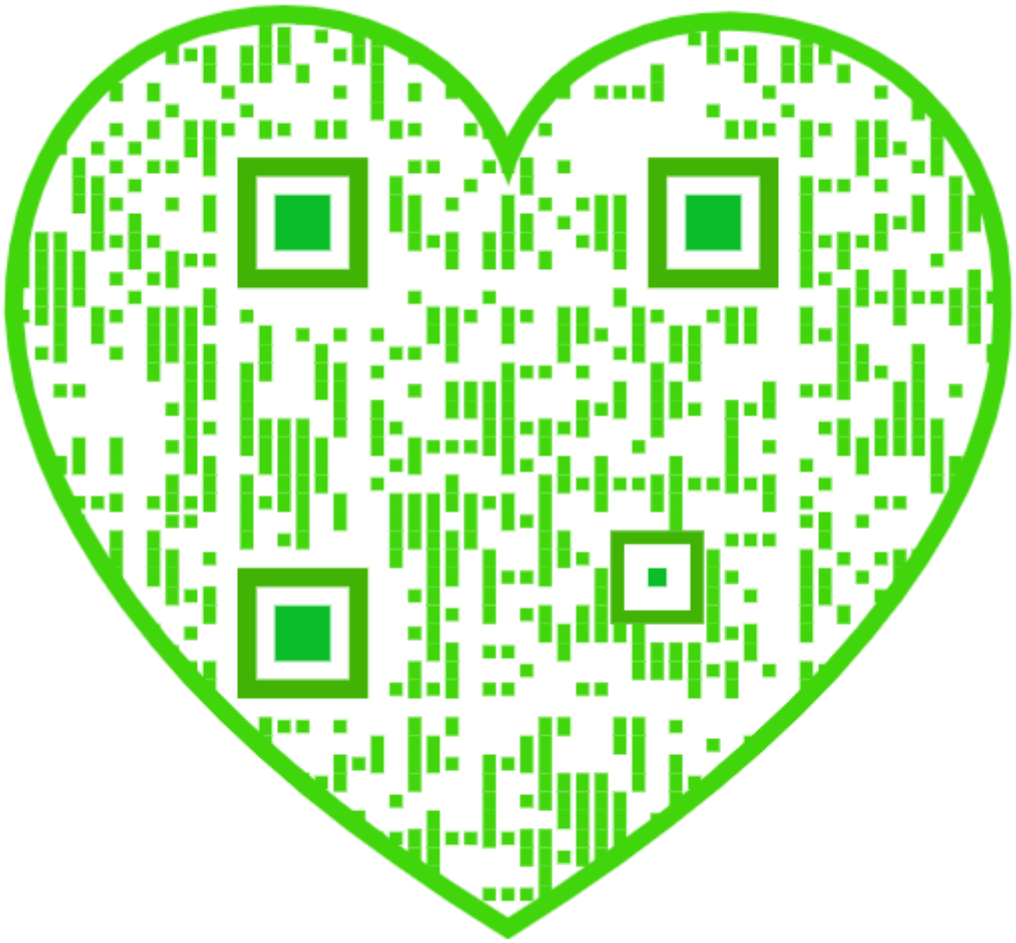

De vuilepoes.

Kaatje was een morsebel. -
Honderdmaal zei moeder wel:
‘Kind, hou toch je jurkje net!
Mors niet zoo op je servet!’
Maar dat alles hielp geen ziertje:
Kaatje bleef een morsig diertje.

Wat heeft moeder toen gedaan?
Ze is naar 't varkenshok gegaan,
En, toen 't uur van eten kwam,
Ze daaruit drie bigjes nam. -
Midden tusschen die gezeten,
Moest nu Kaatje aan tafel eten.

Kaatje huilde en was ontzet,
Doch de bigjes hadden pret;
Die was 't niet om hun fatsoen,
Maar om 't slobberen te doen.
Kaatje schaamde zich verhazend,
De andre kindren lachten razend,
Want die waren altijd net
En op properheid gezet.

Gus-nijdigerd.

Nooit was Gustaaf regt tevreên;
Kreeg hij wat en zus, dan scheen
Altijd 't mooist hem dat van zus: -
't Was een nijdigaard, die Gus!

Daar eens kwam Oom Jan en zei:
‘'k Heb wat moois voor je allebei;
'k Breng je tot presentjen hier
Kindren, elk een levend dier.

‘Kijk, dit aardig poesje miaauw,
Annalief, dat is voor jou;
En mijn hond Prins, lief en zacht,
Heb ik Gustaaf meêgebragt.’

Anna dankt wel duizendmaal;
Gustaaf bromt en geeft geen taal,
Tot hij uitroept, vol verdriet:
‘Neen, Oom Prins begeer ik niet!

‘Neen, 'k wil dáár zus Anna's poes!’
En met een pakt hij, pardoes,
Bij den staart, het arme dier.....
't Geeft een jammerlijk getier.

Doch, terwijl hij 't beest zoo vat,
Bijt en krabt en weert zich dat;
't Haalt Gus 't vleesch de wangen uit,
Dat het bloed in 't ronde spuit.

Oom-Jan krijgt een schrik op 't lijf,
Anna-zus staat stom en stijf;
Maar het hondje keft en blaft:
‘Zóó wordt Nijdigheid gestraft!’

Het luistervinkje.

Lotje - o, 't was zoo'n luistervink!
Praatte m' in de kamer wat,
Wip! zij 't handjen aan de klink.
En het oor aan 't sleutelgat.

Had ze dan een woord verstaan,
Aanstonds was 't in huis bekend.
Daar kwam veel verdriet van daan,
En 't gaf praten zonder end.

‘Kind,’ zei eenmaal haar Mama,
‘Hier digtbij woont Reuzeman;
Laat je niet dat praten na,
Denk, dat die je halen kan.

‘Dan krijg je op je mond een slot
Voor je babbelkonsigheid;
Wees voorzigtig, lieve Lot,
'k Heb 't je nu vooraf gezeid.’

Maar dat alles kon niet baten,
Lot wou 't luisteren niet laten;
Alles moest zij overpraten
Aan de meid en aan den knecht,
En die twee beviel dat regt.

J.J.A. Goeverneur, ***De ondeugende kinderen***

Daar kwam Reusman binnenstappen;
Lotje wou hem graag ontsnappen;
Maar hij wist haar te betrappen,
En hing - wat een straf voor Lot!
Haar voor oor en mondje een slot.

Nu kan Lotje niet meer hooren,
Niet meer babblen als te voren.
Moeder, kom, of ze is verloren,
En de Reusman bijt, tot straf,
De arme meid den neus nog af.

De sloddervos.

Als Sam des avonds slapen ging,
En keek men eens zijn kamer rond,
Dan was het een potsierlijk ding,
Hoe men zijn boeltje liggen vond.

Geen stuk lag op zijn regte steê,
Maar alles regts en links verstrooid;
Hier de ééne kous, en nommer twee
Wat verder op den grond gegooid.

Daar bij de kagchel lag de broek
Met d'eenen schoen er naast geplakt,
En ginder, in een andren hoek,
Lag kiel en hoed, klets! neergesmakt.

Wat heeft Sams vader toen gedaan?
Die riep eens 's morgens Does, den hond,
En trok 't beest al de kleêren aan,
Die hij zoo schandlijk slingren vond.

Kiel, broek, hoed.... Does kreeg alles aan:
't Stond hem heel mooi, schoon al wat stijf,
Maar Sam bleef in zijn hemdje staan
En kreeg van schrik de koorts op 't lijf.

En toen nu 't uur van schoolgaan kwam,
Toen moesten ze in dien vreemden staat,
Does mooi gekleed, half nakend Sam,
Zoo zaam, naar meester over straat.

Daar gaat nu Sam, de sloddervos,
In 't bloote hemd en schaamt zich zeer;
Maar Does, de hond, stapt er op los,
Als waar hij een wàt deftig heer.

Nanette met de snorren.

Nanette is een ondeugend kind
En daarom bij geen mensch bemind.
Wat men haar doen of zeggen mag,
Ze huilt en dwingt den heelen dag,
Vol nijd en vol kwaadaardigheid....
Kortom, Net is een stoute meid.

Nu, moet ge weten, heeft Nanet
Drie poppen, bijster mooi en net.
Die komen 's nachts een reisje
Voor 't bed van 't booze meisje
En zeggen haar en dreigen:
‘Nanette, lieve schat,
Pas op, of.... weet je wat?
Je zult een snorbaard krijgen,
En wij, we gaan op 't pad
En kuijren naar een stad,
Waar braver meisjes wonen,
En die zich liever toonen.’

Doch, stout nog bleef Nanetje.
Toen kwamen voor haar bedje
De poppen alle drie weêr staan,

En plakten haar twee snorren aan,
Zóó lang en dik en zwart van haar,
Als bij dragonder of huzaar,
    Terwijl ze riepen: ‘He!
Meid, ben je nu te vreê?
Je waart niet zoet en aardig,
Nu ben je knevelbaardig.’

Mèt stapten alle drie de poort
Uit naar een ander stadje voort,
Waar braver meisjes woonden
En die zich liever toonden.

Maar, wat ellende, d'andren dag,
En wat een jammer en geklag,
Toen allen t'huis daar zagen,
Dat Netje een baard moest dragen!

Haar vader en haar moeder,
Haar zuster, tante en broeder,
Die riepen: ‘Kijk toch evel,
Nanette heeft een knevel!

‘Neen, kind, nu is 't met ons gedaan,
We willen naar een stadje gaan,
Waar braver meisjes wonen,
En die geen baard vertoonen.’

Nanette bleef nu heel alleen;
Haar hielp geen klagen of geween!
Al hare levensdagen
Moet zij haar snorbaard dragen.

De leugenaar.

Vondt je ergens ooit een leugenaar,
't Was Wim; - doch altijd dacht hij maar:
‘Ei kom, wat jokken deert mij niet!
Geen mensch, die 't aan mijn neusje ziet,
Heb ik al soms gelogen.’

Eens vroeg hem zijne moeder wat;
Wim loog weêr stout van dit en dat;
Maar Lorretje riep van zijn stok:
‘Hoor me daar eens zoo'n jokkebrok!
Wim, dat heb je gelogen.’

De poes kwam uit haar hoek vandaan,
En hoorde pas Wims jokken aan,
Of zij riep uit: ‘O wee, mevrouw,
Geloof mijn eerlijk woord van Miaauw,
Dat heeft Wim daar gelogen.’

Toen was toch Willem heel verplet
En heeft het op een loop gezet;
Maar bij de deur viel Sultan uit,
En hield hem vast en blafte luid:
‘Foei, Wim, je hebt gelogen.’

De knaap, van schrik en angst ontdaan,
En zelfs vervolgd door hen en haan,
Vlugt naar den tuin, maar daar ook hoort
Hij van de vogels 't booze woord:
‘Foei, Wim, je hebt gelogen.’

In 't eind ontvlugtte hij de stad,
Maar toen hij wat te rusten zat,
Kwam op zijn neus een bromvlieg neêr
En stak en zei hem keer op keer:
‘Foei, Wim, je hebt gelogen.’

Wim liep de gansche wereld rond,
Schoon hij toch nergens ruste vond;
Want waar hij kwam of wat hij deê,
't Was overal: ‘O wee, o wee,
Baas Wim, je hebt gelogen!’

Hansje - schreeuwleelijk.

Lieve kindren, hoort reis aan,
Hoe 't klein Hansjen is gegaan,
Die - zoo'n malle huiletuit! -
Ging haar moeder maar eens uit,
Altijd huilde en gierde: ‘Och jé,
Als moeke uitgaat, wil ik meê!’

‘Kindlief,’ zei eens moeder, ‘'k moet
Even uit; - dus, meid, wees zoet!’
Maar klein Hansje riep: ‘Och neen,
'k Wil niet wezen hier alleen.’ -
Wat de moeder zei of deê,
Hansje huilde: ‘Ik wil ook meê!’

Klap, klap, klap! Wie kwam toen daar?
Wel, 't was sinjeur Ooijevaar,
Die kwam kijken op 't gerucht,
Want ons Hansje kreet geducht,
En riep al: ‘Hi! Ho! Hu! He!
Moeke is uit, en ik wil meê.’

‘Wil je meê?’ zei Lepelaar,
‘Kostlijk, kind! Kom meê dan maar
Naar mijn nest hier op het dak....’
En mèt greep hij haar bij 't pak;
Wat ze ook kreet van och en wee,
Hansje moest naar 't nest nu meê.

Te eten daar, in plaats van brood,
Kreeg ze kikkers uit de sloot,
Of soms - wat een kostlijk maal!

Nog een wormpje, piertje of aal.
De Ooijevaar zeî: ‘Wees te vreê,
Kind, want nu ben je immers meê.’

En toen eindlijk 't najaar kwam,
- Kindren, denkt eens! - och, toen nam
De ooijevaar, hij zijn vertrek,
Haar knaphandig in zijn bek.
Over land en over zee
Moest nu 't arme Hansje meê.

De snoep-al.

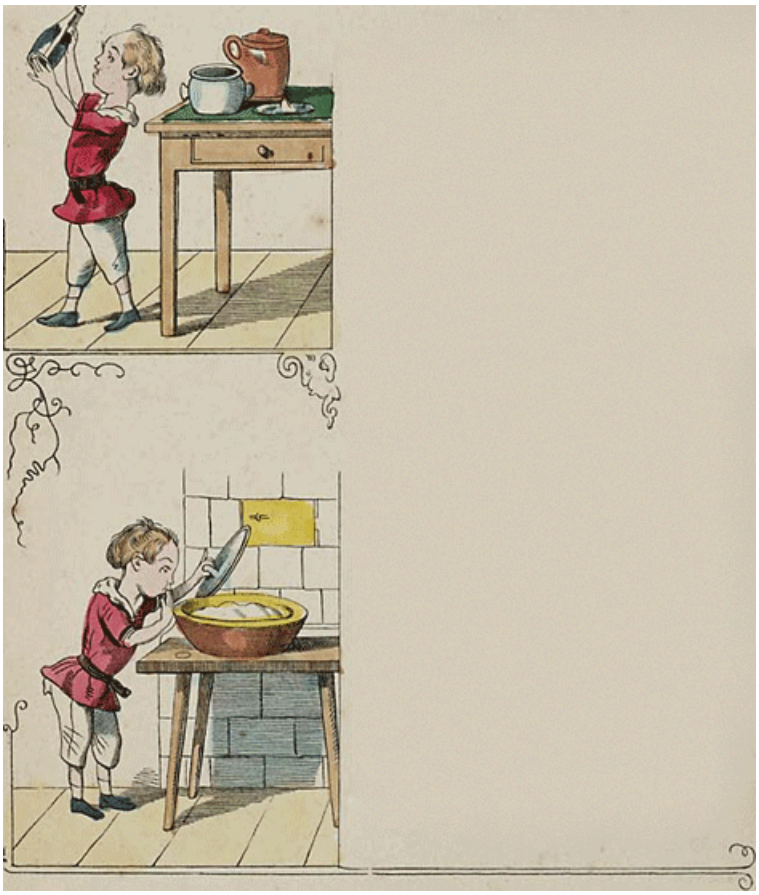

Heins onders en de keukenmeid
Gaan op een zondag naar de kerk;
‘Kind,’ heeft hem moeder nog gezeid,
‘Zorg, dat ik van geen snoepen merk!’ -

‘Heusch niet, mama,’ heeft hij beloofd:
Maar pas is Hein in huis alleen,
Of 't woord is hem al uit het hoofd,
En hij sluipt naar de keuken heen.

Daar staat een schotel bij den haard,
Los met een deksel toegedekt,
Waarin beslag is voor een taart; -
Dat heeft Heins snoeplust opgewekt.

Eerst ruikt hij eens, dan slikt hij wat,
Al gaauw neemt hij een hap er van,
En o, zóó kostlijk smaakt hem dat,
Dat hij er niet van scheiden kan.

Nog eens een brok, nog eens een slik
Van 't lekker zoete taartedeeg;
Ten laatste is hem zijn buikje dik,
En is de schotel halfweg leêg.

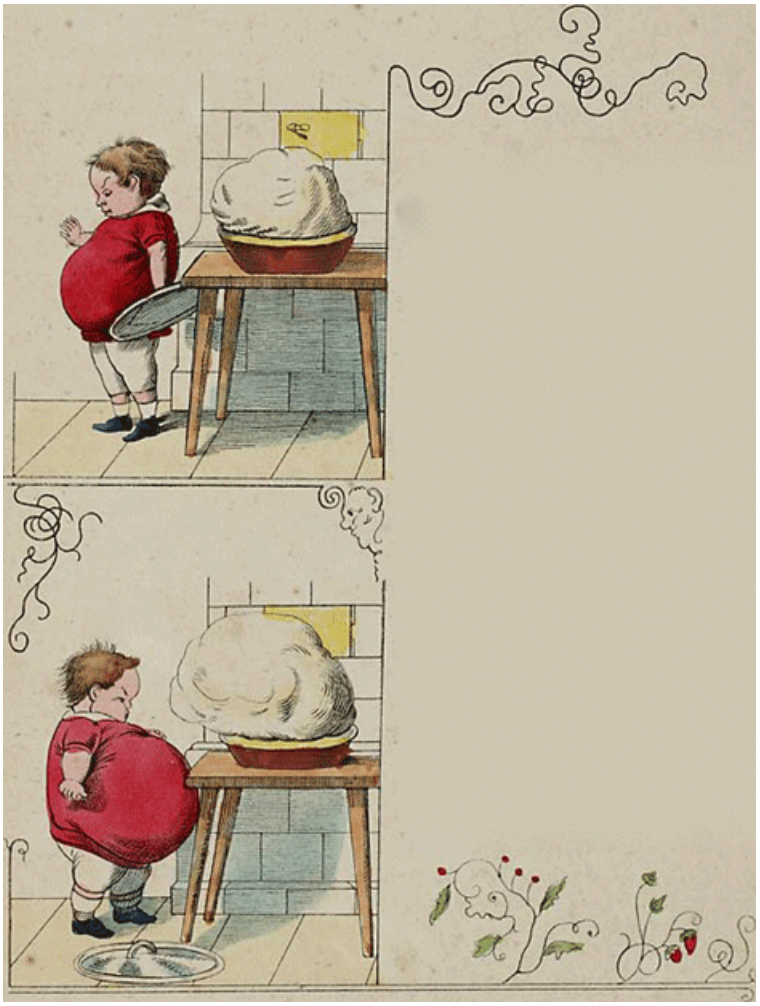

Doch nu hij bij den haard blijft staan,
Daar hij zich eens wou warmen graag,
Vangt het beslag te rijzen aan,
Op tafel en ook in zijn maag.

Zie maar op 't prentje, hoe de bloed
Al dikker wordt, al dijt en zwelt; -
Hij weet niet, wat hij denken moet,
En staat verslagen en ontsteld.

In 't eind verheft hij luid misbaar;
Zijn buik groeit als een ton zoo rond,
En hangt hem zoo verbazend zwaar,
Dat hij haast neêrzakt op den grond.

Zóó vinden hem zijn ouders staan.
Och, als geen doctor hem nog redt,
Dan is het wis met Hein gedaan
En barst hij morgen, naar ik wed.

Jan-vernielal.

In de maand December was 't.
Zwaar beladen en belast,
Kwam Nieklaas, die goede Sant,
Naar gewoonte weêr in 't land,
En verdeelde daar den schat,
Dien hij in zijn zakken had.

Kleine Jan ook kreeg zijn deel;
Bijkans kreeg hij àl te veel:
Suikergoed, met goud bezet,
Zijn naam J.A.N. heel in banket,
Een mooi hart van marsepein,
Uleveltjes, groot en klein,
En, tot rooken achterna,
Een eigaar van chocola.

Verder was bij 't suikergoed
Een dragonder, vol van moed,
Die kloek in den zadel zat
En een blanke sabel had; -
Een tamboer, die sloeg de trom,
Draaide men maar onder om;
En ten laatste - wat een pret!
Nog een mooije schuiftrompet.

'Jongen,' zei Papa hem nog,
'Wees nu wat voorzigtig toch,
En hou alles goed in eer,
Of Nieklaas brengt nooit wat weêr.'

Maar Jan - die was een vernielal.
Nog geen uur, of kijk, daar viel al
't Onderstuk van zijn trompet af,
En zoo was daar al de pret af;
Ook zijn tamboer kreeg een ruk, dat
Hij dien met een wip in stuk had.

Kijkt, regts liggen kop en romp;
Kijkt, links ligt van d' arm een stomp;
Hier ligt de eene trommelstok,
Dáár een pand nog van den rok;
De arme tamboer - ach, wat lot! -
Ligt daar heelemaal kapot.

Toen Papa nu wederkwam
En van 't moordgeval vernam,
Riep hij: ‘Wat heb je gedaan?
Jan, dat komt je duur te staan!’

Maar, pas ligtte Pa de hielen,
Of Jan ging weêr aan 't vernielen;
Met zijn beide vuisten pakte
Hij den ruiter op en smakte
Plof! hem neêr, dat het wijd kraakte,
En 't paard hals en kop kwijt raakte.

Kindren, luistert toe en treurt
Om wat Jan toen is gebeurd. -
Pas had hij dat stuk begaan,
Of daar kwam Nieklaas weêr aan,
Pakte al 't lekker goed bijeen,
Van den tamboer kop en been,
Van den ruiter wat hij vond,
En bakte alles tot één klont.
Dáárvan kreeg toen Jan een neus,

Zeven ellen lang - 't is heusch! -
Drie jaar lang moet hij dien houën;
Gruwlijk is zijn neus te aanschouwen.

Hans kijk-in-de-pot.

Zag Hans eens hier of daar wat staan,
Dan moest hij daadlijk snufflen gaan
En weten, hoe het smaakte en rook,
En of hij 't wel zou lusten ook.

Eens sloop hij in de keuken rond,
Of hij er ook zijn gading vond.
Daar stond een pot met vliergelei....
Hans aanstonds met zijn neus er hij.

Dóch toen hij neêrbukte op den rand,
Gleed hij uit langs den gladden kant,
En, plomp! ploft Hans hals over kop
Vóórover in het paarsche sop.

Men ziet zijn beenen nog alleen,
Daar Hans zelf in den pot verdween;
Hans had graag van de vlier gehapt,
Nu is Hans door de vlier betrapt.

De kenkenmeid schreeuwt bang te moê,
Zijne ouders schieten haastig toe
En trekken hem bij 't been er uit:
Doch wee, ziet nu eens d' armen guit!
Ziet, paarsch is buisje, hemd en kraag,

Paarsch is haas Hans tot aan zijn maag!
Au, au!
Paarsch, blaauw,
Die kleur gaat nooit van Hans weêr af,
Hij moet paarsch blijven tot zijn straf
En heet, door iedereen bespot,
Voortaan slechts Hans Kijk-in-de-Pot.